

Eliška Junková

(rozená Alžběta Pospíšilová)

Narodila se 19. listopadu 1900 v Olomouci, zemřela 5. ledna 1994 v Praze. Automobilová závodnice. A holčička, která se nebála riskovat a říkat ne.

Eliška se původně jmenovala Alžběta, zkráceně Bětka. Na svět přišla v časech, kdy spousta otců běžně vytýkala dcerám: „Styď se, tohle holky nedělají. Nikdo si tě nevezme.“ Bětčin tatínek Kašpar byl jiný. Bětce i její sestře opakoval: „Můžete dělat, co chcete. Ale tak, abyste se za sebe nemusely stydět. Jen tak si vás vezme muž, který si vás zaslouží.“

V šestnácti letech nastoupila jako úřednice do banky. A stala se úžasná věc, o které tehdy snila spousta dívek jejího věku. Zamiloval se do ní její krásný, mladý a rozhodně ne chudý šéf Vincenc Junek. Zkráceně Čeněk. Sotva Bětka oslavila osmnácté narozeniny, netrpělivě se jí zeptal: „Stanete se mojí ženou, slečno?“ Jenže ona odpověděla: „Ne.“ Přesněji: „Teď ještě ne. Nikde jsem nebyla, necestovala.“ Všem tím vyrazila dech. Nezapomínejme, že žila v době, kdy okolí ženy zámožných a vlivných mužů obdivovalo, chudé přehlíželo a slečnami, které se nevdaly, pohrdalo. Ale Bětka Čenka také milovala. Jen měla díky tatínkově výchově na svoji dobu u dívek nečekané sebevědomí. A Čeněk zase chápal, že je výjimečná, a rád počkal.

I tatínek Bětku podpořil. Vyplatil jí část věna, aby mohla v doprovodu staršího bratra odjet do Francie. Bětka totiž uměla nejen německy, což bylo tehdy běžné, ale také francouzsky a anglicky. Později se ještě doučila italsky. Její moudrý tatínek totiž tvrdil, že všechna nedorozumění a války vznikají z toho, že se lidi nedokážou domluvit...

V cizině strávila tři roky. Ve Francii pracovala u jedné bohaté zahradnické rodiny. A právě u nich se poprvé v životě nadšeně svezla v autě. Rodina si svéráznou slečnu z Čech oblíbila, ale ona se rozhodla studovat ve švýcarské Ženevě francouzštinu, literaturu, dějiny umění a botaniku.

S Čeněkem si po celou dobu dopisovali, a když mohl, tak ji navštěvoval. Jednou se jí pochlubil řidičským průkazem. Bětka ani nemrkla a jako jedna z prvních českých žen složila řidičské zkoušky také. Čenka tím nadchla a konečně se vzali. Alžběta Pospíšilová se tak ve dvaadvaceti letech stala Eliškou Junkovou. České jméno Alžběta v cizině totiž překládali jako Elizabeth, Eliza a při převodu oddacích dokumentů zpět do češtiny se z ní stala Eliška.

Spolu s manželem začala závodit. A ohromovat. Nejdříve jezdila jako spolujezdkyně, potom sama. Nejčastěji v automobilech značky Bugatti. Mluvílo se o ní až v Americe, když jako teprve druhá žena na světě jela v té době nejtěžší závod na zeměkouli – sicilské Targa Florio.

Eliška Junková je dodnes jedinou ženou závodnicí na světě, která byla řádnou a později čestnou členkou Mezinárodního klubu bývalých závodníků Formule 1.

„Svá vítězství jsem nepovažovala za něčí porážku. Tím méně za porážku mužů. Nikdy jsem nechtěla být ničím jiným než závodníkem mezi závodníky. Neptála jsem si žádné úlevy a přednosti jen proto, že jsem žena.“

Eliška Junková

Eliška byla pyšná na to, že jako žena z malé země porážela muže z velkých zemí. Stejně důležité ale pro ni bylo, aby umlčela předpotopní názory na ženský sport.

Kdyby se jí neporouchalo auto, nejspíše by dokonce vyhrála, ale i páté místo vzbudilo senzaci. Novináři se předháněli, kdo z nich získá hezčí fotku téhle dámy, která byla za všech okolností chic a držela se hesla, že na člověku má být všechno krásné – duše, tělo i šaty.

V závodění se Eliška s Čeňkem střídali. Šest let po svatbě Eliška čekala v cíli na Čeňkových závodech v Německu. Marně. Jeho auto dostalo na mokřím asfaltu smyk a na místě se zabil. Eliška odešla na blízký most. Sundala snubní prsten a hodila ho do řeky. Pak se vrátila a tiše oznámila: „Už mě nikdy nevidíte závodit.“

Málokdo dnes ví, že Eliška milovala květiny natolik, že chtěla být jako holčička botaničkou.

Různí lidé ji přemlouvali, dokonce i majitel italské továrny vyrábějící vozy Bugatti, ale s Eliškou nic nehnulo. Kolem aut se ale motala pořád. Organizovala závody, založila první ženský automotoklub v Čechách... Ve čtyřiceti sedmi letech se znovu vdala. I její druhý manžel, novinář, miloval auta. Svoje poslední vánoční přání vyslovila v devadesáti třech letech: „Rozdávej radost a lidé ti pomohou! Život je krásný!“ Když krátce na to zemřela, rodina tato slova nechala napsat na její parte.

„Pro život jsou důležité čtyři schopnosti: umět hezky pozdravit, umět poprosit, nezapomenout poděkovat a uznat svou vlastní chybu.“

Eliška Junková

Eliška milovala módu. Svět automobilů patřil mužům. Ona se jim ale podobat nechtěla.

